# LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

## SURVEY: Perception of lawyers on independence, efficiency and accountability of the judiciary in the Republic of Moldova

Natalia ?eremet · Friday, January 18th, 2019

În perioada noiembrie – decembrie 2018, Centrul de Investiga?ii Sociologice ?i Studii de Marketing „CBS-AXA", la comanda Centrului de Resurse Juridice din Moldova, a efectuat un sondaj la nivel na?ional în rândul avoca?ilor cu privire la independen?a, eficien?a ?i responsabilitatea justi?iei din Republica Moldova. Obiectivele sondajului au fost de a identifica percep?iile avoca?ilor cu privire la independen?a, eficien?a ?i responsabilitatea sistemului de justi?ie, inclusiv impactul unor modific?ri legislative adoptate în perioada 2011-2017 în cadrul implement?rii Strategiei de Reform? a Sectorului Justi?iei. Unele rezultate comparabile ale sondajului din 2018 sunt comparate cu rezultatele unui sondaj similar efectuat la sfâr?itul anului 2015[1] în rândul judec?torilor, procurorilor ?i avoca?ilor.

Conform rezultatelor sondajului, doar 48% din responden?i (avoca?i) consider? c? **reformarea sistemului judec?toresc** început? în anul 2011 a avut un impact pozitiv asupra sistemului judec?toresc, iar 52% nu sunt de acord cu aceast? afirma?ie. Cifrele arat? o îmbun?t??ire nesemnificativ? fa?? de 2015, când 43% din avoca?ii responden?i considerau reforma cu impact pozitiv ?i 57% nu erau de acord cu aceast? afirma?ie.

În 2018, 44% din responden?i apreciaz? **calitatea actului de justi?ie** fiind mai bun? decât în anul 2011, comparativ cu 55% care nu sunt de acord cu aceasta. Percep?ia avoca?ilor despre calitatea actului de justi?ie este un pic mai bun? decât în anul 2015, când 37% apreciau calitatea actului de justi?ie mai bun? în 2015 decât în 2011, comparativ cu 43% care nu erau de acord c? actul de justi?ie s-a îmbun?t??it.

La întrebarea dac? **înregistrarea audio a ?edin?elor de judecat?** contribuie la transparen?a actului de justi?ie ?i respectarea drepturilor participan?ilor la proces, 87% din responden?i au r?spuns afirmativ. Aceasta este un indicator semnificativ al importan?ei ?i utilit??ii înregistr?rii audio a ?edin?elor de judecat?. Un procent semnificativ, ?i anume 72% din responden?i, consider? c? utilizarea **Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor** a sporit transparen?a în activitatea instan?elor judec?tore?ti, în timp ce 26% nu au fost de acord.

R?spunsurile la o serie de întreb?ri cu privire la **independen?a judec?torilor** dau motiv de îngrijor?ri în acest domeniu. ?i anume, 81% din responden?i nu cred c? judec?torii din Republica Moldova sunt independen?i ?i doar 17% din responden?i consider? c? judec?torii sunt independen?i. Cât prive?te solu?iile judec?torilor din Republica Moldova, 35% din avoca?i le consider? echitabile ?i adoptate f?r? influen?e din exterior, în timp ce 64% nu sunt de acord cu

aceast? afirma?ie. Cei 64% de responden?i care consider? c? solu?iile judec?torilor din Republica Moldova nu sunt echitabile ?i nu sunt adoptate f?r? influen?e din exterior, consider? c? **urm?torii subiec?i influen?eaz? solu?iile judec?torilor**: politicienii (91%), procurorii (83%), al?i judec?tori (68%), CSM (65%), p?r?ile la proces (58%), poli?i?tii (38.5%) ?i presa (28%).

**Transparen?a activit??ii CSM** r?mâne o problem? în aprecierea avoca?ilor. În cadrul sondajului din 2018, doar 33% din avoca?ii responden?i au fost de acord cu afirma?ia c? activitatea CSM este transparent?, iar 65% nu au fost de acord cu aceasta. Chiar dac? datele nu înclin? spre pozitiv, acestea atest? totu?i o cre?tere a transparen?ei CSM în percep?ia avoca?ilor comparativ cu anul 2015, când doar 20% din avoca?ii responden?i au fost de acord cu afirma?ia c? activitatea CSM este transparent?, iar 80% nu au fost de acord.

În ceea ce prive?te **auto-administrarea avocaturii**, în 2018, 59% din avoca?ii responden?i au fost de acord cu afirma?ia c? în ultimii doi ani activitatea Consiliului Uniunii Avocaturii este una transparent? ?i 39% nu au fost de acord. Cifrele indic? o îmbun?t??ire u?oar? a percep?iei comparativ cu 2015, când 52% au fost de acord ?i 46% nu au fost de acord cu aceast? afirma?ie. Instruirea organizat? de Uniunea Avoca?ilor un rol important în activitatea avoca?ilor fiind apreciat? ca important? sau foarte important? de tocmai 91% din responden?ii avoca?i.

Întreba?i despre **percep?ia lor cu privire la nivelul corup?iei din ?ar?**, 73% din avoca?ii responden?i au r?spuns c? exist? mult? corup?ie, 14% c? exist? pu?in? corup?ie, 2% c? nu exist? corup?ie, iar 11% nu au oferit un r?spuns.

În ce prive?te **evolu?ia fenomenului corup?iei în sectorul justi?iei din 2011 pân? în prezent**, 26% din responden?i au r?spuns c? corup?ia a sc?zut (în 2015 – 15%), 35% – este la acela?i nivel (sondajul din 2015: 28%), 34% – a crescut (sondajul din 2015: 53%). Întreba?i despre percep?ia cu privire la nivelul corup?iei în prezent în sectorul justi?iei (sistemul judiciar, procuratur?, avocatur?, poli?ie), 69% din avoca?i responden?i au r?spuns c?, corup?ia este r?spândit? la toate nivelurile, iar 19% consider? c? aceasta este r?spândit? cu prec?dere la nivelul conducerii institu?iilor. Datele sunt comparabile cu cele din 2015.

În cadrul sondajului au completat chestionarele 300 de persoane, ceea ce reprezint? mai mult de 13% din num?rul total al avoca?ilor. Chestionarea a fost confiden?ial?, fiind exclus? posibilitatea identific?rii persoanei chestionate.

**Sondaj/Percep?ia avoca?ilor cu privire la independen?a, eficien?a ?i responsabilitatea justi?iei din Republica Moldova**

**Survey/ Perception of lawyers on efficiency and responsibility of the justice in Republic of Moldova**

**Rezultatele sondajului privind percep?ia avoca?ilor cu privire la independen?a, eficien?a ?i responsabilitatea justi?iei din Republica Moldova**

**Încrederea în justi?ia din Republica Moldova. Evolu?ii ?i determinante**

***Nota analitic?: Încrederea în justi?ia din Republica Moldova 2001-2018. Evolu?ii ?i determinante***

*Sondajul a fost finan?at finan?at printr-un grant oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constat?rile ?i concluziile formulate în document apar?in CRJM ?i nu reflect? în mod necesar pozi?ia Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.*

_____

[1] Sondaj: Percep?ia judec?torilor, procurorilor ?i avoca?ilor privind reforma în justi?ie ?i combaterea corup?iei, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, decembrie 2015, disponibil la https://old2.old.crjm.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just-1.pdf.

This entry was posted on Friday, January 18th, 2019 at 9:30 am and is filed under News
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.